

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה ע"א.

עין משפט
גזר מצוה

צו א מיי פ"ח מהל
אסורי ביאה הלכה כו
סמך לארץ קנה טושי"ע
א"ע פ"ז סעי' ז'
צ"ח ב מיי פ"ג מהל
מחללות אסורות
הלכה כ סמך לארץ קמה
טושי"ע י"ד ס' קל"ב סעיף
ג'
צ"ג ג מיי שם הל"כ ח
ועין בהשגות ובכסף
משה סמך שם טושי"ע שם
סעיף ה'
ק ד ה מיי שם טושי"ע
שם סעיף ו'
קא ו מיי שם הל"כ כג
טושי"ע שם סעיף ג'
קב ז מיי פ"ח מהל
זכיה הלכה ד סמך
עשין פ"ב טושי"ע ח"מ ס' כ'
קל"ב סעיף ג בהג"ה:

ורמינהו עיר שבבשורה ברוקם. וא"ל למאן היא מייירי לאמר
גמר המלחמה דלא יש להם פנאי וי"ל דמשמע בכל
ענין אפי' קודם גמר המלחמה: דא לא דמיא אלא רשימא אבא
אומור מלטי מן העווצר. פי' רשימא משום רבינו יוחנן דכי חיל הכי

ברקום. (א) מתרגמינן מנור ודבית בן (ב) כרקומין: כל כהנות
במכה פסולות לבעליהן דאשת כהן אסורה אף בזנות אבל אשת
ישראל לא. הא הכא דשעת מלחמה היא וקמי אסורות דיש פנאי
לבעול: לנפך אין פנאי. דליר הניטוק לא תקיף להו וטרודין במלחמה:
לבעול יש פנאי. דתקיף להו יררייהו:

מותר משום דמני לסלוקי בזווי מן
העווצר וא"כ כי נמי יהיב העובד
כוכבים יין לעוצר לאו שליחות ד ישראל
קא עביד ומשו"ה שרי (א) כי הא"י
גוונא אבל כי חיל עול תחמי משמע
הלשון היה תחמי במקומי וכל מה
דיהיב כאלו יהיב ישראל דמי דהא
במקומו הוא כפ"ה ול' דאי"פ פשיטא
דמלטי מן העווצר דשרי כיון דמייירי
דיכול לסלקו לכן י"ל שהישראל חייב
למלך יין (ב) נסמך מ"מ שרי כי חיל
מלטי מן העוצר משום דמשמע
ה"ק ליה סלק אותה כמה שכול
אזל אינו מנזרה לו לפרוע יין נסך
ולכך שרי אפי' לא מני לסלוקי בזווי
אלא ביין נסך ואפילו הקדים לו
דינר ואמר לעיל (דף ט"ז): דאסיר
גבי פועלים הכא שרי דתסת היינו
טעמא משום דהוא מקדים לו הדינר
בשיל שיתן מיין נסך לפועלים אבל
הכא קא"ל שילקנו זמנות אס יכול
הלכך לא חשיב כפורע (=) יין מיין
נסך אבל כי חיל עול תחמי היי כמו
שא"ל פרע למלך תחמי כמו שאני
חייב לו יין וגמלא פרע בזווי מיין
נסך ואפילו לא הקדים לינר אסור
מטעם דפירשמי: אמר אמימר
משיבה בעובד כוכבים קונה תדע
דהני פרסאי משרדי פרדשני אהרדי
וא"א הדררי בהו. אומר ר"י דאין זה
עיקר הטעם אלא משום דאמימר
צדיר כר' יוחנן דלמר מעות קנות
ודריש לעמיתך בכסף לעובד כוכבים
במשיכה כדאמר בצבורות (דף ט"ז):

ורמינהו (א) עיר שבבשורה ברוקם כל כהנות
שבמכה פסולות אמר רב מרי לנפך אין
פנאי לבעול יש פנאי: מתני' (ב) האומנין
של ישראל ששלח להם עובד כוכבים
הבית של יין נסך בשכרן מותר לומר: תן
לנו את דמיה משכנסה לרשותן אסור:
גמ' אמר רב יהודה אמר רב ימותר לאדם
לומר לעובד כוכבים צא והפס עלי מנת
המלך מיתיבי אל יאמר אדם לעובד
כוכבים עול תחמי לעוצר אמר ליה
רב עול תחמי לעוצר קאמרת הא לא
דמיא אלא להא האבל אומר לו מלטי מן
העווצר: מתני' (א) והמוכר יינו לעובד כוכבים
פסק עד שלא מדד דמיו מותרין מודד עד
שלא פסק דמיו אסורין: גמ' אמר אמימר
ימשיכה בעובד כוכבים קונה תדע דהני
פרסאי משרדי פרדשני אהרדי ולא הדררי
בהו רב אשי אמר (ב) לעולם אימא לך משיכה
בעובד כוכבים אינה קונה והאי דלא הדררי
בהו (ב) דרמות רוחא הוא דנקיטא להו אמר
רב אשי מנא אמינא לא מדאמר להו רב
להנהו סבוראי כי בייליתו במרא לעובדי
כוכבים שקלו זווי מינייהו והדר כילין להו ואי
לא נקיטו בהדייהו זווי אויפנהו והדר שקילו
מינייהו כי היכי דתיהוי הלואה גבייהו דאי
לא עבדיתו הכי כי קא הוי יין נסך ברשותייכו
קא הוי וכי שקילתו דמי יין נסך קא שקילתו
ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה
מדמשכה

- הגהות הב"ח
- (א) במשנה אומנין ישראל
כילי ומיפת של נמקח:
 - (ב) גמ' רב אשי אמר
(לעולם אימא לך) טא"מ
א"כ תפוס לא גרם
ליה וכן משמע בפשי'
שליטנו: (א) רש"י ד"ה
כרסו מצור ומנהומיין
כרכומין ד"ה כל וכו'
ד"ה הא: (ו) ד"ה לא
הפס וכו' ומנהומיין
העשור למלך ישראל
זה וכו' וא"ע דקא הייב
ליה האי עובד כוכבים
יין נסך והאי ישראל פרע
ליה דמיה: (א) ד"ה עול
והי עול תחמי משמע לל'ל
ומתם הו נמקח: (א) ד"ה
אבל וכו' מן העוצר
דכיון דאפשר לסלוקי בזווי
אי בני למיתב ליה:
(א) ד"ה המוכר וכו'
בעובד כוכבים קונה הלך
כמורד הדינו משיכה
וכי' הרה ליה: (א) ד"ה
מדד וכו' לא תמכא דמיה
שיכול להעלות דמיו
הדין הלך כי נע וכו'
מעול ישראל ואי"ה כל
זמן שלא פסק לא
סמכא דעתיה דעובד
כוכבים וגמלא משיכה
לה: (א) ד"ה מפס
כי ישראל מבי משך:
(א) תוס' ד"ה הא לא
א"י וכו' שרי רב כי
האי וכו' דמשמע דה"ק:
(א) בא"ד כפורע חובו
מיין נסך: (ב) ד"ה
פרדשני וכו' חטיס כי כך
פי' בקומטרס: (א) ד"ה
רב אשי וכו' ופולגתא
דריב יוחנן ורשב"ל
היא פ' הבה: (א) בא"ד
קא"ל רש"ל פ' שני
דבכורות משמיה דר'
אושעל: (א) בא"ד
לפטור מן הבכורה
הסוד:

היינו משיכה וקנייה עובד כוכבים מנד דהוה ליה לישראל זווי גבי
דעובד כוכבים בהלואה ויין נסך לא הוה עד דנגע ביה: מדד עד
שלא פסק דמיו אסורין. דעובד כוכבים לא קנייה במשיכה דכיון דלא
פסק דמיו לא סמכה דעמיה (א) הלכך כי נגע ביה הוה יין נסך דישאל.
ואיכא דמוקי לה כשהקדים לו עובד כוכבים מעות לישראל ובגמרא
מפרש לה: גמ' משיכה בעובד כוכבים קונה. אע"ג דלא יהיב
עובד כוכבים דמי לישראל (א) משך מיניה קנייה וכן ישראל מעובד
כוכבים: פרדשני: דורין: ולא הדררי בהו. שרשולין אלמא במשיכה
קנינהו המקבלין. ל"א מתשובת הגאונים פרדשני מי שיש לו כור
חטיין למכור פוסק דמים ללוך והלך לצינו ומשגר לו קב חטיין
לראות כמה הן יפות ואם מעבד הלוך אותו קב אללו מתקיים
המקח ואם אינו חפץ בהן מחזירו: רב אשי אמר אינה קונה. אלא
במתן מעות קנו: דרמוס רוחא. גסות: ספויטא. מוכרי יין:
מדמשכה

ומה שמצינו ראייה מפרדשני דפרסאי אין זה כ"א אמחלא בעלמא
שמנהג אבותיהם מן הפרסיים שאינם חוזרים אחר המשיכה ש"מ
שכן הדין: פרדשני דורונות ורא הדררי בהו. אלמא קנהו
במשיכה ל"א מתשובת הגאונים מי שיש לו כור חטיס כי (ב) פי' צוקונ'
זה עיקר דלישגא קמא קני במתנה הוא והוא צא לומר דמשיכה קונה
במקח וממכר ואורי' דאפי' למ"ד אינה קונה כרב אשי בצמון ח"מ
כגון דליכא כסף אזל במתנה ונתנה דליכא כסף כ"ע מודו דקני
במשיכה או בהגבה: רב אשי אמר משיכה בעובד כוכבים אינה
קונה. לא לדיחויא בעלמא קאמר רב אשי הכי אלא לפי האמת
כדמוכח במסכת צבורות פרק ז' (ס"ז): דקאמר רב אשי מדרישא
משיכה אינה קונה סופא נמי משיכה אינה קונה אלמא הכי ס"ל לרב
אשי הלכך ל"ג במילתא דרב אשי לעולם אימא לך פר"ת דאע"ג דרב
אשי בתרא הוה לית הלכתא כוותיה בהאי אלא קי"ל כאמימר דלמר
משיכה בעובד כוכבים קונה דס"ל כר' יוחנן כדפירשית והלכה כרבי

מוסף רש"י

יוחנן לגבי רש"ל ופולגתא (א) היא דר' יוחנן פרק הזהב (ב"מ מו): ר' יוחנן סבר מעות קונות דבר תורה וא"כ לדריש דרשין לעמיתך בכסף
ולעובד כוכבים במשיכה ורש"ל סבר משיכה מפורשת מן התורה בישראל וא"כ דרשין לעמיתך במשיכה ולעובד כוכבים בכסף והכי מוכח
בצבורות והלכך משיכה בעובד כוכבים קונה כר' יוחנן ואע"ג דרצא קאמר התם פ' הזהב קרא ומתניתין מסייע לרש"ל לא משום דס"ל
לרצא כרש"ל אבל מ"מ לא קשיא לר' יוחנן דרבי יוחנן דמי להו שפיר כדפי' התם ותדע דהכי הוה כדפי' דלא משום דרצא סבר כרש"ל
קאמר הכי שהרי רצא גופיה פסיק פרק החולין (בבב"ב נ"ג): כרש"ל לגבי ר' יוחנן בתלת וחשיב להו התם אבל בעלמא בכל המקומות
הלכה כר' יוחנן ואם היה סובר רצא כרש"ל צהיה דמשיכה מפורשת מן התורה א"כ ה"ל למיחשביה התם וליכא למימר דלא חש למיחשביה
משום דמתניתין מסייע ליה לרש"ל דהא צהי תלת דקחשיב התם איכא דתניא כוותיה דרש"ל ואפי"ה קחשיב לה התם אלא ודאי סבר
כר' יוחנן צהיה דמעות קונות בישראל א"כ לעובד כוכבים במשיכה כדפי' א"כ המקנה צהמה לעובד כוכבים כדי לפטורה מן הצבורה לרין
שימשכנה העובד כוכבים וכן סגי בלא כסף מיהו רש"י פי' דמשיכה אינה קונה בעובד כוכבים אלא כסף דאין הלכה כר' יוחנן אלא
כרש"ל משום דרצא ס"ל כוותיה פ' הזהב מדקאמר קרא ומתניתין מסייע ליה לרש"ל וכי תימא א"כ אמאי לא חשיב לה בהחולך צהדי
הנהו תלת ז"ל משום דהיה דהובז משיכה קונה קא"ל רש"ל פ' שני (א) צמיה דר' אושעיל וצפ' החולך אינו זוכר אלא הנהו דקאמר
רש"ל צמיה דנפשיה דה"ל לא קא חשיב מילתא דשנה לשחטה מתחילה ועד סוף דפ' השוחט (חולין דף ט"ז): משום דמשמיה דלוי קצא
אמר רבי שמעון זן לקיש (א) והרואה לחוש לדברי רש"י ור"ת המקנה צהמה לעובד כוכבים לפטורה מן הצבורה לרין שיתן העובד כוכבים
כסף וגם משיכה בעובד כוכבים צמיטא או לרשותו של עובד כוכבים שהוא שלו ואם אין לו רשות לעובד כוכבים מקנה לו הישראל חדר
בצינו העובד כוכבים ועול ויפתח צהדי קני ליה לרשות דלמר בגיטין פ' הורק (דף ט"ז): ומיחוד ופתח וא"כ ימסוך העובד כוכבים
צהמה לחותו חדר ובצבורות פ"ק (דף ג.) פליגי אמוראי מה לרין שיקנה העובד כוכבים מן צהמה איכא מ"ז שרין שיקנה דבר שעושה
אותה טרפה ואיכא מ"ד אפי' אזנו ונראה להחמיר ולהקנות לעובד כוכבים דבר שעושה אותה טרפה כגון הריאה והראש מן הצהמה או מן
העובר כשהיא מעוברת אמנם א"ל שיתן העובד כוכבים מעות שזה הראש והריאה אלא סגי שיקנס צפרוטה ואע"פ שזה יומר כפלים אפי"ה
אין לחוש משום ציטול מקח שאין סהדי שהישראל גמר ואקני לעובד כוכבים כדי להפטר מן (א) הצהמה: שרין (א) זווי מינייהו והדר
ביילי' אהו בו' ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה מדמשכה עובד כוכבים קנייה בו' לא צריבא דביי' ורמי גמא דעובד
כוכבים. פירוש אבל לעולם משיכה בעובד כוכבים קונה כדפי' והקשה ר"ת כיון דמשיכה בעובד כוכבים קונה אס כן מעות
אינם קונות ואם כן מה היה מועיל המעות שהיו נותנים מתחלה מ"מ הוה יין נסך צרשותו של ישראל מיד שנגע בו ועדיין
אינו של עובד כוכבים עד שימשכנו כיון דמשיכה קונה ולא מעות ומיד שנגע בו העובד כוכבים נעשה יין נסך צרשות

ישראל